

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԳԵՊՔ

Գաղաթիւի մէջ գտնուող մէջ ժամ և էլած պատիւն հաշիւը :

Անճեւել տարուան (1851) յունուար ամսէն
ինչուան Գեղականքերի 20ը Գաղաթիւի մէջ մասած
ու գուրս ելած ստակին ճիշդ հաշիւը աս մասերս
հրատարակեր է տէրութիւնը, հետեւեալ կերպով .

Մուտք (ոսկի)	118, 130, 400 ֆ .
(արծաթ)	170, 771, 900 ֆ .
(բովանդակութիւն)	280, 982, 300 ֆ .
Ելք (ոսկի)	16, 530, 900 ֆ .
(արծաթ)	87, 768, 700 ֆ .
(բովանդակութիւն)	104, 299, 600 ֆ .
Իսկ մուտքին ելքէն ունեցած առաւելութիւնն է .	
(ոսկի)	101, 599, 500 ֆ .
(արծաթ)	83, 943, 200 ֆ .
(բովանդակութիւն)	185, 542, 700 ֆ .

Այս հաշուէն կ'իմացուի որ տարուան մը միջոցին
մէջ՝ Գաղաթիւի ստակը 185, 542, 700 ֆ . ածեր է :

Մէծախն աստիճանութիւն :

Հիւսիսէ անունով այգէդործ մը որ աս մասերս
ձուլ ոսկւոյ ըսուած Լեւին մէջ բաղդ ունեցաւ ա-
ռաջին մրցանակը առնելու , որ է 400,000 ֆ . աւելք .
իրեն երկու որդւոցը 100,000 ական ֆ . աւելք ա-
լէն ետև . 70,000 ֆ . աւելք ալ ծախեց իրեն գեղի
եկեղեցին նորոգելու համար որ կէս աւերակ էր .
անկէջ զատ գեղը շատ անգամ ջրի կարօտութիւն
քաշելուն համար , երկու ալ աղբիւր շինել տուաւ ,
հեռու տեղերէ ջուր բերել տալով :

Անուր անգլիանութիւն :

Անուգլիան Լատեքոսի գեղը գեղացիի տան մը
չտեմարանին մէջ ոստիկանութեան զինուորները
42 տարուան մարդ մը գտեր են . ասիկայ նոյն
գեղացւոյն անգլիանիկ որդին է եղեր , որն որ հայ-
րը 1838էն ի վեր հոն տեղը բանտեր է մտնում ու
նեղ ծակի մը մէջ՝ ուղեւոր զանիկայ սովով կամաց
կամաց սպաննել : Աս խեղճը գտնուած ատենը
բոլոր զգայութիւնը կորսնցուցած ու կէս մեռած
վիճակի մը մէջ է եղեր : Խեղճին գոյազգութեան
պատճառն ալ կարծուի թէ իր վիճակէն վար աղ-
ջեկան մը վրայ սէր ունենալն է , որն որ հօրը կամ-
քին գէտ ըլլալով աս ողորմելութեան հասուցեր
է զինքը : Աւելի զարմանքն ալ աս է որ գրացիներն
ալ գիտնալով աս բարբարոսական անգլութիւնը՝
ձայն մը չեն հանած , ըսելով թէ իրենց վերաբե-
րեալ բան չէ :

Նոյն Գեղանի գեղանութիւն :

ՎԵՆԵՏԻԱ . Անցեալները պատուաւոր մարդուն
մէջը քաղաքիս մէկ փողոցէն անցնելու ատեն՝ կը

տեսնէ որ ծեր մարդուն մէկը որ առջեւէն կ'երթար
կը ծռի ու գետնէն փայլուն մէկ բան մը առնէին
ու գրպանը դնելը մէկ կ'ընէ . բայց առջինը կ'իմա-
նայ որ գտածը ոսկի մասնի մըն է եղեր չորս հատ
գեղեցիկ անգամանդներով զարդարած . ծերն ալ
տեսնելով որ ետեւէն եկող մարդը տեսաւ , անոր
քովը կը մօտենայ ու կ'ըսէ . “ Փառք Աստուծոյ
որ ինծի պէս խեղճին ողորմեցաւ , որովհետեւ ես
ալ աղքատ մարդ մի եմ , : Մէկալ մարդը որ քիչ
մը օրէնքի տեղեկութիւն ունէր , կ'ըսէ իրեն , որ
գտածը տանի ոստիկանութեան յանձնէ՝ որ տի-
րոջը ձեռքը հասցնէ . ասանկով կ'ըսէ խղճմտանքդ
կը հանգստացնես , ու աղէկ վարձք մ'ալ կ'առ-
նես : Ծերը առջի բերան չհաւելի կը ցուցնէ ,
ետքը կը գառնայ կ'ըսէ Եթէ ուղեւ քանի մը ստակ
տուր քեզի տամ գտած մասնիս : Մարդը յանձն
չառնէր . բայց ետքէն մտածելով որ քիչ մը ստա-
կէ ելելով կրնար մասնիին տիրոջը մեծ ծառայու-
թիւն ըրած սեպուիլ , կը հանէ քսան լիւրայ կու-
տայ ծերուն ձեռքը , ու մասնիին կ'առնէ շիտակ
ոստիկանութեան կը տանի : Պաշտօնեայն՝ որ է
աշխուհական Կրատենիկոն , մասնիին ձեռքը առա-
ծին պէս կը հասկնայ ծերուն խարդախութիւ-
նը , ու կը գառնայ կ'ըսէ ան մարդուն . “ Պարոն
աս մասնիին կեղծ քարերով շինուած է , և հրա-
մանքդ բարեմտութեամբ խաբուեր ես , : Մար-
դուն ըրած ստորագրութեանէն կ'իմանայ ան ծե-
րուն ո՛վ ըլլալը , ու պատուիրակները կը զրկէ զա-
նի բռնել կու տայ , քսան լիւրայն ալ վրան գտնե-
լով՝ իր տիրոջը կը դարձնէ :

Գաղաթիւի գոյ վաճառականութիւնը :

ԳԵՂԱՂՈՅ մեծ հարստութիւններէն մէկն ալ
կրնայ սեպուիլ գրոց վաճառքը՝ որն որ տարուէ
տարի երթալով աւելնալու հետ է : Աս բանուը
չատ աւելի կամ կրկնապատիկ շահ կ'ընէին Գաղ-
աթիւի եթէ իրենց մօտ երկիր մը ինչպէս է Պեղ-
ճիւն , աւելի մեծ գործունէութեամբ անոնց ձեւ-
քէն չյափշտակեր աս հարստութեան աղբիւրը :
Բայց այսու ամենայնիւ ստոյգ հաշուով կ'իմացուի՝
որ Գաղաթիւի գուրս խրկուած գրքերուն գինն
եղեր է , 1848ին 14, 881, 164 ֆ . աւելք .
1849ին 19, 881, 164 ֆ . աւելք .
1850ին 23, 858, 620 ֆ . աւելք .
աս վերջի գումարին 5, 736, 949 ֆ . աւելք սպաննէ .
ը լեզուով հոգեորական ու աղօթից գրքերու հիւ-
մար է , որ հարաւային Ամերիկայ կը զրկուի :
—
Աս տարուանս սկիզբը Գաղաթիւն մասնաւոր գու-
շինք մը հաստատեց Պելճիային հետ՝ գրքերու ալ-
պագրութեան վրայօք , ջանալով որ երկու կողմն
ալ առուտուրը չխափանուի :